

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

■ ■

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

■ ■

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Optzeci și șasă ani,

împlinește mâne Impăratul-Regele Francisc Iosif I.

O vârstă patriarhală, care nu e rezervată decât puținor muritori.

Trecem în revistă aceasta vieață îndelungată, dela vremea celei mai fragede tinereți, când a urcat Tronul Monarhiei noastre.

Multe vânturi au suflat de atunci; multe valuri s'au scurs pe alvia Dunării bătrâne, ce parcurge Monarhia noastră, dela un capăt la altul.

Cei aproape optzeci de ani de stăpânire a Maiestății Sale au însemnat pentru neamul românesc o eră de progres, în decursul căreia s'au ridicat atâtea iustituții naționale, ce au ajuns la cea mai frumoasă dezvoltare.

Neamul românesc și-a achitat cu mulțumită tributul de recunoștință față de Domnitor, și de câte-ori împrejurarile grele au cerut, l'a pecetluit și cu sângele.

Așa a fost dela urcarea Lui pe Tron până încoace, la războiul cumplit, unde fi neamului nostru s'au gertfit cu secile de mii pentru Tron și patrie.

Nu ne îndoim nici pe o clipă, că aceste gertfe de sânge își vor afla dreapta resplătire și că era mai fericită, ce trebuie să urmeze după acest cataclism, la aducerile de înfrățire și pace generală.

Aceste sunt gândurile, ce ne stăpânesc în anul aniversării a 86-a, dela nașterea bunului și bătrânului Monarh.

Școala.

Cu prilejul ședinții consistoriale de 15 crt. s'au putut face o seamă de constatări vrednice de atenția bărbatilor noștri de școală. În aceea ședință au fost primiți elevii în diferite alumnate ce avem și s'a făcut din nou experiența din trecut că afluența în aceste institute crește din an în an. E simptomatic că în Internatul de băieți n'au putut fi primiți bunăoară 74 de copii din lipsa de loc. Ba în anul acesta a trebuit denegată primirea și la vre-o 20 eleve în Internatul de fete din acelaș motiv. Părinții preferă alumnatele cvartirelor private, ceace e bine să se știe. Și dacă ne gândim, că cei 150 elevi ai Internatului sunt maximalul absolut, iar cei 80 respinși înseamnă un al doilea alumneu, Avem icoana situații, care poate să ne servească de îndreptar pentru viitor. În legătură cu aceste însă se mai numesc și anumite obligamente speciale pentru ceice și-au luat sarcina educațiunii tineretului. Mai ales împrejurarile excepționale de astăzi și anii de războiu pretind, ca factorii competenți să poarte mare grijă de elevii puși sub ocrotirea lor. Părinții preferind alumnatele, nu sunt în aceeași măsură mulțumiți cu cvartirele private și așteaptă cu drept cuvânt, ca profesorii să exercite controlul cel mai sever în direcțiunea aceasta. Pretotindenea se au auzit și până acuma reclamații, că alimentarea elevilor și încălzirea locuințelor lor au lăsat mult de dorit, deși taxele treptat urcate au trebuit solvite la timp și cu scrupulozitate. Cei din apropiere s'au mai aprovizionat de pe acasă, ceialalți însă au suferit mari neajunsuri. E o mizerie generală aceasta, care în anumite orașe a luat proporții dezastruoase și care trebuie delăturată mai ales în școlile noastre pentru

numele lor bun și reputația ce o au pe acest teren în ochii tuturor.

Azi nime nu-și trimite bucuros copilul la școli îndepărtate, precum celce și-a ales odată calea învățaturii nu o întrerupe bucuros. Școala e o carieră pentru toți și părinții își iau mare răspundere de viitorul copiilor pentru orice intrelăsare de natura aceasta. E deci datorința bărbatilor de școală de a face tot posibilul, ca părinții de acasă să-și lasă copii cu inima liniștită în grija lor, convinși fiind că sub ocrotirea profesorilor aceia nu vor duce lipsă nici nu vor fi expuși la atâtea mizerii.

Ar fi bine poate deca în orașele noastre de școală s'ar improviză alumnate, închiriindu-se căsi potrivite, unde sub o conducere înțeleaptă alimentarea și îngrijirea elevilor să fie inexceptionabilă. Deasemenea superioritatea ar trebui să se îngrijească, ca pânea să o capete fiecare elev, unii gratuit, ceialalți pe bani, căci mulți vor ajunge a nu se putea prevedea întotdeauna cu celea de lipsă. Control sever se impune pe anul școlar viitor în toate chestiile de natura aceasta și măsuri înțelepte trebuiesc luate ca școlarii să nu fie exploatați în nici o direcție, cum sunt bunăoară încălțămintele, îmbrăcăminte, reparaturile etc. Fiecare corp profesoral să se constituie așazicând într'un comitet de binefacere, care să îndrepte, să ocrotească și să apere pe băieții dați îngrijirii lui.

Sunt ani excepționali și măsuri excepționali se cer, ca să putem birui neajunsurile, ce zi de zi se îngrămădesc în fața școlii.

Cu prevedere, cumpănire bună toate se pot face și tuturor se poate ajuta. Nici un elev și nici un băiat bun să nu poată zice la timp, că și-a întrerupt studiile pentru mizeriile, cu çari a avut să lupte în anii aceștia de școală. E un titlu de

glorie pentru o corporațiune de conducători ai școlilor, dacă la sfârșit arată într'adevăr rezultatele bune în această direcție.

O întâmpinare *)

La articolul „Unirii” despre V. Mangra.

Trăind vremuri excepțional de grele, în cari fiecare cuvânt rostit, și mai cu seamă cel scris, trebuie foarte bine cumpănit, suntem de credința, că articolul intitulat »Vasile Mangra mitropolitul Sibiiului» din fruntea Nr. 80 al »Unirii» face rău serviciu bisericii noastre. Concepția ce se desprinde din șirele lui despre rațiunea de a fi a bisericii române unite, este, după părerea noastră, fundamental greșită, fiind în aceeași vreme și în contradicție cu concluziile ce se fac din ea în oadrelle aceluiaș articol. De aceea am socotit, că reflexiile de mai la vale nu puteau să rămână. Ele vor găsi poate resunet și în sufletul altora, la orice întâmplare însă, vor putea fi o dovadă, că articolul pomenit al »U.» nu a fost expresia întregii noastre biserici.

1. Înainte de toate ținem să fixăm *contrazicerea* din corpul articolului.

Notă. Am înțelegi rostul întâmpinării de sus, dacă autorul ne-ar cere seamă de cele ce nu s'au scris în »Unirea», în legătură cu alegerea metropolitului din Sibiu. Așa însă constatăm cu surpriză, că în articol autorul combate lucruri, pe cari noi nu le-am afirmat și nu înțelegem, cum le desprinde din articolul nostru. Din acest motiv, publicăm întâmpinarea, fără alt comentariu.

Redacția.

Biserica noastră — așa ni-se spune — este »rânduită de Dumnezeu», ca »să îndrume poporul român spre ținta comună a conservării proprii» alătura (!) de biserica neunită și totuși se susține că »pe noi nu poate să ne preocupe feliul cum s'a făcut alegerea noului mitropolit», fiind ea o »chestie internă» a bisericii neunite. Cu alte cuvinte, bisericile noastre au multe »interese comune», ele trebuie să lupte alătura — cum au și făcut-o în trecut — pentru validitatea lor cât mai desăvârșită, dar cu toate acestea pot rămânea reci și indiferente în fața evenimentelor, ce prin arhierii acestor biserici pot să stânjenească ori să promoveze această împreună-lucrare.

Ba, zău nu! Este anume foarte limpede, credem noi, că teza de mai sus justifică pe deplin o interesare cât mai vie de alegerea unei căpetenii a bisericii, cu care trebuie să lucrăm alătura și în bună înțelegere pentru validitatea intereselor noastre comune. Mai mult! Când comunitatea de interese (culturale, economice și de altă natură) se accentuează așa de mult, cum o face articolul din chestie, se împune deadreptul o interesare cât mai intensivă, trebuind să ne preocupe nu numai rezultatul alegerii, ci și feliul cum ea s'a făcut. Și dacă este așa, presa bisericii noastre și deosebit »Unirea», singurul nostru organ »politic-bisericesc» pare a nu dovedi că ar fi la înălțimea chemării sale, când declină dela sine preocuparea aceasta comună celorlalte organe românești,

cari din acest prilej au apărut cu coloanele albite de cenzură.

2. Dar proprie nu această contradicție ne-a îndemnat să venim cu șirele de față. Scrisul nostru a fost provocat, mai cu seamă de însași *concepția greșită* din cari s'au făcut concluziile de mai sus. Se știe anume, că credincioșii bisericii noastre formează în sinul românismului abia a 10-a parte, fiind noi uniții chiar și în această țară în inferioritate numerică față de credincioșii bisericii neunite. De aceea oricine va trebui să admită ca principiu fundamental, că în sinul neamului nostru biserica unită are drept de existență *numai* într'atâta, întrucât, fiind o parte organică a bisericii catolice universale întemeiate de Hristos, se crede în stare a promovă binele sufletesc al credincioșilor săi de ori când: în forma cerută de unica și singura biserică adevărată a Mântuitorului. Urmarea firească a acestui principiu cât se poate mai moderat, este, că în momentul când ea s'ar abate dela această bază, socotindu-se pur și simplu ca o organizație bisericească »rânduită de Dumnezeu» ca să promoveze mântuirea sufletelor alătura (sic!) și *numai* cu aceeași îndreptățire ca și biserica neunită, ea și-ar pierde orice drept de existență. Din momentul acesta ea ar trebui socotită cu tot dreptul numai ca un blestem ce ține în cătușile sale vrăjite o bună parte a neamului nostru.

Și nu este așa! Pentru că altfel, conducătorii acestei biserici ar trebui

FOIȚA.

Scrisoare către Ingratus.

— Răspuns la articolul »Un echou» din Nrul 75 al »Unirii». —

(Continuare și fine.)

Ei bine d-le, întrebarea d-tale cuprinde un mare neadevăr și o mare nedreptate ce ni-se face nouă, fetelor de preot. Adevărul e, că partea covârșitoare, mai bine de 90%, a fetelor de preot n'au alt ideal decât se ajungă și ele preotese. Dar cele mai multe din ele nu-și pot vedea realizat visul, pentru-că *nici un cleric nu le deschide ușa*. Aceasta-i și idealul meu. Eu sunt fata unui preot dintr'o parohie cam de mijloc și sunt la vârsta de 21 de ani. Am încă trei surori mai mici și patru frațiori. După-ce și așa nu-mi iscălesc numele, cred ca nu mi-se va lua în nume de rău dac'o spun și aceasta: sunt și frumoasă. Adese-ori mă uit cu duioșie la tata și la mama și li văd cum se trudesc zi și noapte și atunci mi-e ciudă că n'am șease mâni, să le ușurez și mai mult greua sarcină. Tatăl-meu ar fi voit să se mute într'o parohie mai bună, dar niciodată

nu i-a reușit. Pare mi-se are în pulpitrul mesei vre-o 17 rezoluții negative. Despre tata n'a cetit niciodată prin gazete laude umflate, nici articoli de fond în »Unirea» despre minunile cari — vezi Doamne — le-ar fi făcut în parohie. Dar dac'o fi s'ajung și eu vre-odată preoteasă, nu doresc — înțelegemă, din adâncul inimei mele de față mare și-o spun, că nu doresc să fie bărbatul meu altcum, decât cum e tata. Tata a avut parte de 4 feciori și 4 fete, dar de protecție niciodată. E nepot și dânsul oare-cui — dar — nu al celor trei puncte.

Dar pentru aceea să nu gândești că tata e un calic. A lucrat, a ostenit și socotind grelele împrejurări prin cari a trecut și trece, a ajuns totuși în poziția să-și poată mărita ori-când fata cea mai mare, adică pe mine. Și când le va veni rândul — și pe celelalte. Și în general vorbind *nu este preot dela sate, care să nu aibă cu ce-și înzestra o fată când și-o mărită*, așa cum se cuvine unei fiitoare preotese, — decât cei loviți de nefericiri mari în viață. Dar clericii noștri au *ideea fixă că preoții n'au cu ce să-și înzestreze fetele*. De aceea se duc numai acolo unde văd strălucire și paradă! Și de cele mai multe-ori să înșeală foarte amar!

De aceea d-le Ingratus, nici la casa

noastră n'a venit nici un cleric niciodată. Când un preot din vecini a propus unor clerici, se vină și la noi — ei au strimbat din nas. Au făcut aluzie la familia grea a tatei și-au trecut la alte obiecte. Ceea-ce ar trebui să se socotească unui preot de merit — iată înainte dâșilor formează piedecă și de aceea nu-i deschid ușa. Bieții preoți! Noua morală a tinerilor de azi li va sili să recurgă și ei la blăstămatul »Zweikindersystem» al bănașenilor!

Un lucru să-mi spui, d-le Ingratus! Sunt unii clerici, cari ei însași sunt foarte bogați. Ei bine, spune-mi te rog: întâmplă-se vreodată ca un astfel de cleric să deschidă ușa unui preot într'adevăr sărac, ori să iee în căsătorie bunăoară pe vre-o biată orfană de preot, care intrunește toate condițiile unei bune preotese, dar a rămas biata pe drumuri, în ochi cu lacrimile amare cari deplâng pe acela care nu mai este? Orfană de preot! Se știi d-ta ce fiori mă cuprind când mă gândesc că s'ar putea întâmpla se rămân și eu orfană! Știi d-ta, că abia la zece ani odată se întâmplă ca orfana unui preot ca ori și care altul din marea mulțime — s'ajungă preoteasă?

Înlături dar cu învinuirile nedreptel Pretențiile mari nu sunt la noi ci aiurea. Acolo unde ar trebui să fie idealismul cel

socotiți ca oamenii cei mai ticăloși, cari curat numai din ambiții deserte, ori să zicem de dragul unor »veleități confesionale«, mai stăruiesc a menține o desbinare religioasă cu totul nemotivată și fără drept de existență. Dar asta încă nima n'a spus-o, deși multe s'au spus. De aceea credem noi, că nu este admisibil, ca în coloanele »Unirii«, organul ce trece ca exponentul bisericii române unite, în viitorul frumos al căreia n'am încetat să credem cu toată tăria unor adânci convingeri religioase, să se afișeze o concepție atât de greșită, prin care ni-se subsapă însuși dreptul de a fi.

3. Pe urmă încă ceva! Din întreg articolul »Unirii« transpiră o anumită îngrijorare, un fel de temere neînțeleasă, care fiind provocată de ajungerea în fruntea bisericii neunite a fostului vicar dela Oradea, ușor poate fi tălmăcită ca un fel de închinare și o subordonare a bisericii noastre unei îndrumări politice din partea noului mitropolit dela Sibiu.

Să nu fie!

Biserica noastră, conștie de puterea sa de viață, nu a fost nicicând și cu atât mai puțin va fi, credem, în viitor avizată, să bată căile unei neavenite milogiri a raporturilor de bunăînțelegere cu alte biserici și încă prin accentuarea ostentativă a unor »pii tradiții«, cultivate în trecut afirmative cu multă sfințenie din partea ocăruiirii noastre bisericesti. Da, au fost bune aceste raporturi și pe viitor le dorim și mai bune, dar nu ca un act de

mai sfânt și cel mai curat, nu materialismul cel mai exagerat. Conducătorii seminariilor noastre n'ar trebui să uite că idealismul exagerat se poate modera, materialismul exagerat însă niciodată.

În sfârșit încă una. Adă pe clericul acela la noi. Eu, ca și marea mulțime a fetelor de preot, n'am alt ideal decât — s'ajung preoteasă. Se fiu soața unui om, care ca și tatăl meu, s'a dedicat celei mai sfinte slujbe ce se poate închipui! Dacă mi va plăcea persoana lui și dacă-i voiu plăcea și eu firește, — ne vom cununa nu peste mult. Tatăl meu ne va da car, plug și vite și toate câte sunt de lipsă unor oameni tineri ca să înceapă viața. Și vom merge în vre-o parohie bună, rea, cum va fi! Pe lângă zestrea ce vom duce-o dela tata, vom mai duce cu noi și două inimi, cari bat mereu pentru tot ce-i sfânt, nobil și frumos! În parantez fie zis — în vremea aceasta se va face eventual nuntă și în „casele parohiale cele frumoase“. Iubitul meu soț, dacă va cerca atunci cu de-amăruntul, va afla că „zestrea foarte bună“ de acolo, cu nimic nu e mai bună ca zestrea mea! Eu îl voiu ajuta și mângăia, voiu lucra chiar ca o roabă, ca o biată preoteasă dela sate. Și nu mă voiu plânge niciodată, mi-am văzut doar visul realizat, cel mai dulce vis al tinerețelor

grație, ce ni-s'ar face dela Sibiu, ci ca un eflux natural al respectării împrumutate a drepturilor și datorințelor ce avem.

Aceste și nimica altceva, vor îndrumă în sfârșit, credem noi, și politica viitoare a bisericii noastre, conducerea căreia o știm bine asigurată în mâinile celor chemați.

Am zis. Dr. Alexandru Rusu.

Petiția socialiștilor germani pentru încheierea păcii. — „Arbeiterzeitung“ serie, că partidul socialist-democrat din Germania a ținut mai multe adunări publice, în cari s'a discutat scopul războiului. S'a decis să se trimită la cancelariul imperial o petiție, subscrisă de mai mulți membri din partid. Textul acesteia suscriere e următorul: Subscrișii cerem încheierea războiului, care bântuie de doi ani și pretinde enorme gertfo materiale și de sânge dela țările ce se războiesc. Delăturând ori-ce plan de cucerire care nu numai ar prelungi războiul, ci ar purta simburile la noui conflicte, subscrișii solicită guvernele aliate să-și manifeste aplicarea spre încheierea păcii, care se asigure independența politică, integritatea teritorială și dezvoltarea economică a imperiului german.

Războiul european.

În Bucovina și spre vest de Moldova atacurile trupelor noastre progesează cu succes, diviziile noastre concentrate spre sud de Tartakov, cari au fost atacate la Vorochta de trupe rusești superioare numerice, s'au retras în pozițiile dela pașul Tartakov. La Horakanka și vest de Monaster-syzka inamicul a atacat în mai multe rânduri, dar totdeauna a fost respins.

mele. Că n'am visat niciodată distracții și petreceri. Visul meu a fost munca, lupta, visul meu a fost s'ajung și eu să fac fericit pe un om. Împreună ne vom ruga lui Dumnezeu, împreună vom merge la biserică și eu îl voiu ajuta și în geaua slujbă a păstoririi sufletelor, atâta cât poate și cât se cuvine dela o preoteasă.

Cum va ride el atunci de extravagantele tinerețelor! Va conveni cu vre-un cleric și îi va spune cu emfază: „Frate, nu în avere stă fericirea!“ Și când clericul acela va lua în zeflemea pe cutare fată de preot, — eu voiu ceti în ochii lui o tristotă adâncă.

— Frate, — îi va zice el — adu-ți aminte că și tu vei avea odată fete de măritat!

Și atunci nu mă voiu putea răbda, ci mă voiu apropia de el și — îl voiu mângăia pe frunte! *O fată de popă.*

Factum fieri infectum non potest.

Ce s'a făcut nu se mai poate desface.

Terențiu, Phormio V. 8. 45.

Fluctuat nec mergitur.

Plutește, dar nu se înecă.

Deviza orașului Paris, care are drept emblemă o corabie plutind pe valuri.

MARIAN: »Dicționar de citate.

Italienii atacă fără întreruperi culmile dela Salcova-Merva și secțiunea ce se estinde spre sud de Vipparch până la Sokvica. Trupele noastre au respins toate atacurile și s'au apărat pozițiile chiar și cu lupte de granată de mână.

Englezii și-au renoit atacurile pe linia Ovillers—Bazentin-Le Petit. La drumul Thiepval-Pozieres inamicul a pătruns în tranșeele germane din linia primă, de unde a fost respins. Duelele de artilerie dela valea Ancre și Somme decurg.

Nr. 528—1916.

Înștiințare

pentru anul școlar 1916/17.

Anul școlar 1916/17, la gimnaziul superior gr.-cat. din Balázsfalva (Blaj), se va începe Joi în 31 August 1916, cu examenele corigente din câte 1 și 2 studii examene suplinoare și de primire.

Vineri, Sâmbătă și Duminecă în 1—3 Septembrie 1916, vor fi înscrierile. În ziua primă se vor înscrie elevii, cari au studiat la acest gimnaziu, în 2 și 3 Sept. pe lângă aceștia vor fi primiți și elevii, cari vor veni dela alte școale medii.

1. Fiecare elev e dator a se prezenta la înscriere cu testimoniul de pe 1915/16, și întrucât se poate, însoțit de părinte ori tutor.

2. Elevii, cari vin primadată la înscriere, pe lângă *testimoniul de pe 1915/16*, vor mai aduce *extras de botez dela preot, și extras matricular civil dela notariu, iar cei trecuți de 12 ani, și atestat medical, că sunt revaccinați* (oltuiți a două oră).

3. Elevii, cari au studiat școale civile, au să facă examene de primire din limba latină, eventual și din alte studii, asemenea examen au să facă din l. *greacă* și elevii claselor superioare, cari n'au învățat acest studiu.

4. În cl. I se primesc elevii dela 9 până la 12 ani. Asupra celor mai de etate decide conferința.

5. Elevii sunt datori să-și cumpere toate cărțile de școală.

6. Cu ocaziunea înscrierii elevii, cari au mai studiat la acest gimnaziu, vor plăti ca *taxă de primire* câte 6 cor., elevii din cl. I, precum și aceia cari vin dela alte școli câte 12 cor., apoi fiecare elev 12 cor., pentru fondul de penziune prof. regnicolar (conform art. de lege XXXVI/1914). Dela aceste taxe nu poate fi scutit nici un elev.

Ca *didactru anual* vor plăti: cei din clasele I—IV câte 38 cor., iar cei din clasele V—VIII câte 50 cor. jumătate la înscriere, ceealaltă în 1 Februarie; se poate solvi cu ocaziunea înscrierii și întreg didactrul.

Conform legilor școlare, scutire dela plățirea didactrului, pot cere numai elevii cari sunt *săraci*, și pe lângă purtare *bună* au *din toate studiile progres eminent* sau *bun*. Cererile de scutire însoțite cu atestat de paupertate, se vor înainta direcțiunii.

7. Despre taxele solvite la înscriere se dau chitanțe, cari se vor păstră și predă profesorilor de clase, în cea dintâi oră de prelegere.

8. În 4 Septembrie 1916, dimineața, elevii vor lua parte la s. liturghie, împreună

cu chemarea în ajutor a Spiritului Sfânt, apoi li-se vor ceti legile școl., și se vor începe prelegerile.

9. Se recomandă părinților, ca în cauza de cotele să ceară sfatul profesorilor de clase, și pe lângă altele să grijească, ca elevii din același cotel să fie cam de *aceeaș etate* și din *aceeaș clasă*, ori măcar din *clase apropiate*, să aibă apoi fiecare patul său. Incortelarea elevilor mici, cu de cei mari, adeseori e păgubitoare pentru cei mici.

10. Părinților și tutorilor li-se atrage atențiunea, că pentru dedarea elevilor la cruțare și cumpăt, și pentru încunjurarea luxului, e bine să le cumpere haine potrivite cu starea și vrăsta lor. Dacă părinții au țesătură de casă, să facă elevilor haine din acestea. Făcând astfel își vor deda copii la cruțare, și la prețuirea lucrului de mână al mamelor, și-i vor ținea în legătură strinsă familiară.

În felul acesta luxul, boală rea, care începe a se ivi între școlari, se va împedeca, și ei vor rămânea feriți de acest izvor de supărare și nemulțămire.

Balázsfalva (Blaj), în 15 August 1916.

Direcțiunea gimnazială.

Informațiuni.

Din cauza sfinteii sărbători (Schimbarea la față), nrul proximal ziarului nostru va apărea Marți în 22 August la orele îndatinate.

Publicarea listelor de contribuiri va urma în numărul viitor!

Orfelinatul din Blaj se va deschide cu ajutorul lui Dumnezeu în luna Septembrie a acestui an. Rugărilor sunt a-se înainta Preaveneratului Consistor, prin oficiul parohial până în 28/15 August 1916.

Primirea elevilor în Internatul Vancean de băieți a avut loc în 15 crt. Dintre 224 concurenți au fost primiți 150 elevi.

Concurs de primire la Internatul Pavelean de fetețe împreună cu școala civilă din Beiuș. În internat să primesc eleve pe cl. I—IV civilă și eleve, cari vor cerceta școala elementară din loc. Elevele pentru penziune și uniformă vor plăti pe an în casa internatului 490 cor. În 2 cel puțin 4 rate egale anticipative și anume: la înscriere, 15 Noembrie, 1 Februar, 15 April. Didactrul anual pentru școala elem. 6 cor., iar pentru școala civ. 22 cor. Taxa de înscriere 4 cor. pentru fondul de penziune 12 cor., pentru testimoniu 2 cor., pentru anuar 1 cor., pentru folosirea hainei de gimnastică 2 cor., a somierei și saltelei 3 cor. Pentru instrucțiunea și folosirea pianului sau a cimbalei câte 1½ oră la săptămână instrucțiune și în fiecare zi ½ exercițiu să plătește 75 cor., pentru limba franceză 20 cor., pentru l. engleză, l. latină și violină, după statorire. Toate aceste în 2 rate egale la începutul și la mijlocul anului școlar.

Elevele, cari voesc a fi primite în Internat, să-și înainteze petițiunile pentru pri-

mire la Direcțiunea Internatului până la 25 August n. a. c.

La petițiuni au să alătoreze: 1. Extras de botez. 2. Testimoniu școlar. 3. Atestat medical. 4. Atestat de vaccinare și revaccinare.

Beiuș (Belényes), la 1 Aug. 1916

Direcțiunea Internatului Pavelean de fetețe.

Scumpirea telegramelor. Foia oficială aduce ordonanța ministrului de comerț, prin care se urcă taxa telegramelor cu începere de astăzi 15 August n. și anume în Ungaria, Austria și Bosnia Herțegovina costă în comunicația internă cuvântul 8 fileri, fiind taxa minimală de telegramă 1 cor., iar în comunicația cu Germania cuvântul 10 fil., fiind taxa minimală tot 1 cor. Taxele urcate se raportă și la cuvintele, cari indică servicii deosebite ca răspuns plătit, adeverință de primire etc.

Despre dezastrul dela Pulberăria din Dudești (București) sosesc amănunte zguduitoare. Numărul acelor cari se găseau în apropierea depozitului de eter și acid sulfuric, în momentul exploziei, trece de 450 de oameni. Dintre aceștia foarte puțini au scăpat. Scenele cari s'au desfășurat, după explozie au fost din cele mai groaznice. Nenorociții soldați, răniți cu hainele în flacări, alergau prin curtea pulberăriei tipând de durere. Alții mai grav răniți și cari nu s'au putut mișca din locul unde căzuseră, au murit arși de vii. Răniții aduși în spitale. Își rupeau cu mâinile carnea neagră de pe ei. Toată grozăvia dezastrului se putea vedea în cele patru spitale: Xenocrat, Colțea, Caritas, Brâncoveanu. Mulți dintre răniți au înțecat acolo din viață. Medicii spitalelor declară că din cauza gravității rănilor, nici un sfert din cei răniți nu vor putea fi salvați. Acidul sulfuric adâncește rana și o face nevindecabilă. Explozia a orbit deodată toată lumea. Modul cum au murit cei 2 coloneli, conducătorii Pulberăriei Dudești e groaznic. Colonelului Albu, — o piatră i-a spintecat stomacul complet, flacările i-au ars și desfigurat fața. Colonelului Vișoianu explozia i-a retezat ambele picioare, aruncându-le la mare distanță.

Noul director al Pulberăriei a fost numit dl colonel Vasilescu.

118 cadavre au fost înmormântate cu mare pompă la cimiterul militar, în prezența regelui, reginei și prințului Carol. Societatea „Familia Luptătorilor“ a distribuit primele ajutoare bănești familiilor victimelor și răniților, cari se ridică la 60.000 lei.

Manifestațiuni în Lyon contra continuării războiului. După cum se anunță pe cale indirectă din Lyon, în timpul mobilizării rezerviștilor din clasele 1884—1897, au avut loc acolo manifestațiuni contra continuării războiului. În două cartiere ale orașului, fabricile de mătase s'au închis pentru 48 de ore, după cererea lucrătorilor, ea semn de simpatie pentru tovarășii lor de muncă mobilizați. Pe „Place de la Cour“ s'au ținut discursuri și s'au așezat proclamațiuni pentru pace. Poliția a rupt așezele.

De câte granate are nevoie Quadrupla pentru obținerea victoriei? Ziarul „Tyd“ relevă într'un lung articol, că în toate discursurile ținute cu prilejul aniversării izbucnirii

războiului, persoanele responsabile ale Statelor Quadruplei au cerut sporirea cantităților de munițiuni. Ziarul continuă astfel: Dacă cu prilejul recente ofensive, azi oprite, a anglo-francezilor de pe Somme, s'au aruncat asupra pozițiilor germane 5 milioane de granate, nu vor trebui peste 5000 de milioane pentru a isgoni pe germani din pozițiunile lor din Franța și Rusia?

Necrolog. † *Cornelia Vijoli* din Netotu, după grele suferințe și-a dat b'ândul său suflet în mâinile Creatorului, Miercuri, în 9 August la orele 4 dim., în frageda etate de 11 ani.

Odihnească în pace!

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

AVIZ.

»PLUGARUL«, însoțire economică-comercială în Blaj—Balázsfalva, comit. Alsófehér — aduce la cunoștința publică, că are permisul de a cumpăra tot felul de cereale de pe teritoriul comitatului Albei-inferioare. Cerealele să plătesc cu prețurile maxime după greutate și calitate. Economii, cari au rezerve și voesc să le valorizeze, să se adreseze cu toată încrederea către biroul însoțirii.

Direcțiunea.

Pentru orientare publicăm lista prețurilor maxime statorite după calitatea și greutatea cerealelor.

Prețuri maxime.

Valabile din 16 Iulie până la 15 Decembrie 1916 în baza ordinațiunii ministeriale Nr. 2350/1916 M. E.

	100 kilo coroane	Greutatea în kgrame 1 hectolitr	Un hec- tolitr coroane	¼ hec- tolitr coroane
Grâu	42.85	81	34.70	6.94
	42.70	80	34.16	6.83
	42.55	79	33.61	6.72
	42.40	78	33.07	6.61
	42.20	77	32.49	6.49
	42.—	76	31.92	6.38
	41.80	75	31.35	6.27
	41.60	74	30.78	6.15
	41.40	73	30.22	6.04
	41.10	72	29.59	5.92
40.80	71	28.97	5.75	
Săcară și Grâu săcăreț	34.45	74	25.49	5.10
	34.30	73	25.04	5.01
	34.15	72	24.58	4.91
	34.—	71	24.14	4.83
	33.85	70	23.69	4.74
Orz	33.70	69	23.25	4.65
	33.65	68	22.88	4.57
	70	22.40	4.48	
	69	22.08	4.41	
	68	21.76	4.35	
	67	21.44	4.29	
	66	21.12	4.22	
	65	20.80	4.16	
	64	20.48	4.09	
	Ovăș	50	20.—	4.—
49		19.60	3.92	
48		19.20	3.84	
47		18.80	3.76	
46		18.40	3.60	
45		18.—	3.60	
44		17.60	3.52	
43	17.20	3.44		
42	16.80	3.36		
41	16.40	3.18		
40	16.—	3.20		